

**SETOMAA KULTUURIPROGRAMMI
10-AASTASE (2003 – 2013) TOIMIMISE UURING**

UURINGU KOKKUVÕTE

Koostajad

Tuuli Piirsalu

TLÜ EHI kultuuriteaduste üliõpilane

Kontakt: tuulip@ehi.ee

+372 50 32 315

Kaarel Kõivupuu

Veebiküsitluse koordinaator ja andmeanalüüs

TLÜ MLI magistrant

Kontakt: kaarelkoivupuu@gmail.com

+372 5101 245

Uuringu koordinaator

PhD Marju **Kõivupuu** TLÜ EHI maastiku ja kultuuri

keskuse vanemteadur

Kontakt: kpuu@tlu.ee

+372 50 98 658

Tallinn 2013

SISUKORD

Sissejuhatus.....	3
Uuringu käigus esilekerkinud probleemid.....	
Küsitluse tulemused.....	
Uuringu kokkuvõte.....	
Ettepanekud järgmiseks programmiperioodiks.....	

Uuringu koordinaator Marju Kõivupuu küsitleb Rieka ja Aare Hõrna Obinitsas. August 2013.

Foto: Tuuli Piirsalu.

SISSEJUHATUS

2013. aasta juunis käivitus Kultuuriministeeriumi, Setomaa Valdade Liidu ja Tallinna Ülikooli koostöös uuring, mille eesmärgiks on püüda välja selgitada, kuidas hindavad setod ja need, kes ennast setodena ei määratle, kuid ühel või teisel moel on Setomaa kultuuriruumi ja selle rahastamisega seotud, kultuuriministeeriumi poolt rahastatava Setomaa kultuuriprogrammi 10-aastast (2003-2013) mõju Seto kultuuriruumi arengule. Olgu siinkohal eraldi rõhutatud, et Seto kultuuriruum on esimene, kus on selline uuring läbi viidud. Kultuuriministeeriumi vastavatest programmidest on toetatud lisaks Setomaale veel Vana Võromaa, Mulgi- ja Kihnu kultuuriruumi, samuti Peipsiveere vanausuliste kultuuri jt.

Küsitlusankeet töötati 2013. aasta mais–juunis välja koostöös Setomaa Valdade Liidu ning kultuuriministeeriumi esindajatega, et saada vastuseid kõiki osapooli huvitavatele küsimustele. Paber kandjal ankeeti levitasid küsitlejad. Augustis-septembris oli ankeeti võimalik täita veebis (ankeedi teostus: Kaarel Kõivupuu). Ankeedi veebiversioon välistas võimaluse, et üks inimene saab vastata mitu korda. Lisaks anketeerimisele viidi läbi ka kümnekond intervjuud, et saada põhjalikumalt teavet ja uurida inimeste hoiakuid, kui seda võimaldab ankeedi piiratud maht.

Küsitletavaid hankisime nn lumepalli-meetodil. See on sotsioloogias praktiseeritav küsitlemisviis, kus iga küsitletu juhatab ca´ 5 järgmise inimese juurde. Samuti kasutasime varasemaid isklikeke kontakte (folkloorirühmade juhid jne.) ning neid füüsilisi või juriidilisi isikuid, kes olid saanud Setomaa kultuuriprogrammist toetust. Uuringu tulemuste huvides oli vajalik saada maksimaalselt vastajaid, kes on uuritava temaga kasvõi kuigivõrdki kursis, et säiliks uuringu teaduslik relevantsus ja usaldusväarsus. Praegune on valim (200 vastanut) on piisavalt esinduslik ning tehtud üldistused relevantid.

UURINGU KÄIGUS ESILEKERKINUD PROBLEEMID

Ajavahemik vajadusest uuring läbi viia kuni selle praktilise teostumiseni (läbirääkimised koostööpartnerite vahel lepingu sõlmimiseks, uuringu kontseptsiooni ning ankeedi välja töötamine, sellest omakorda veebiversiooni tegemine) oli suhteliselt lühike (mai – september 2013). Töö käigus selgus, et esialgne idee viia küsitlus läbi suvistel suurematel seto rahvapidudel ei hakanud tööle. Inimesed soovisid pidutseda, kuid ankeedile vastamine nõudis pikemat keskendumist.

Juuli ning august on üldiselt Eestis puhkusekuud, kus inimesesi, sealhulgas folkloorikollektiive (leelokoorid, näitlejad, muusikud) ja nende juhte või eestlauljaid on raske tabada: inimesed kas puhkavad või on oma kollektiiviga ringreisidel. Sellest tulenevalt jäi küsitluse aeg augusti lõppu-septembris, mis jäi tegelikult üsna lühikeseks.

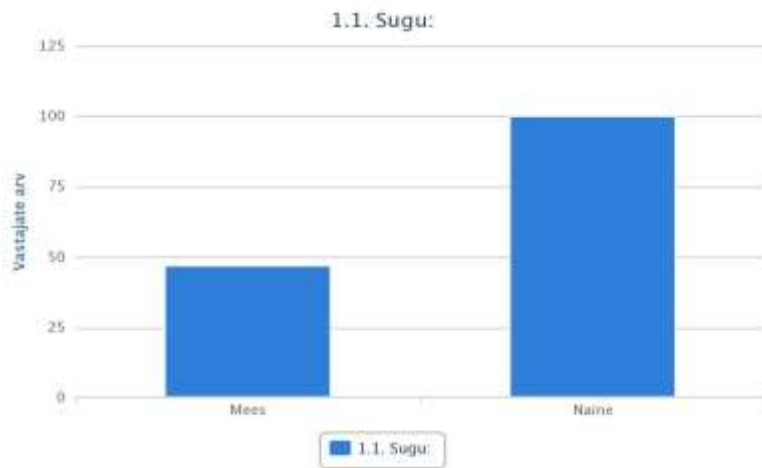
Kuna küsitlus toimus alguses paberankeetide põhjal, pidasime vajalikuks rõhutada, et kui inimene ei oska mõnele küsimusele vastata, ei pea ta seda tegema. Ka ankeedi veebiversioonis sai soovi korral küsimusi vahele jätta.

Samuti selgus, et paljud vastajad (välja arvatud need, kes on ise taotlenud või on osalenud mõnes projektis, mis on saanud kultuuriprogrammist toetust) väitsid korduvalt, et ei oska esitatud küsimustele vastata. Nad väitsid, et ei tea, kas ja kuipalju on programmist selle või teise tegevuse jaoks raha eraldatud. Seetõttu ei suutnud nad endi sõnul eraldatud toetuste mõju Setomaa kultuuri arengule adekvaatselt hinnata.

I VASTAJATE ÜLDISELOOMUSTUS

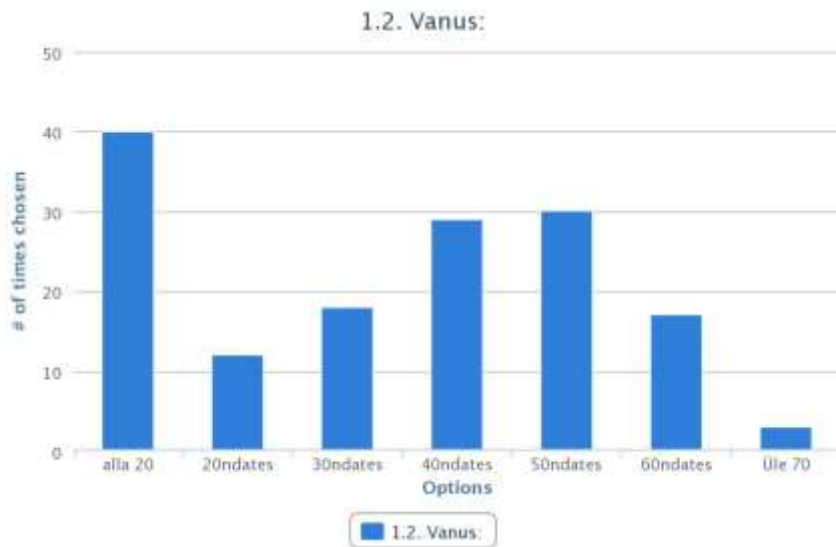
1. 1. Vastajate sugu.

Vastajatest 68% olid naised, 32% mehed. Seega ca' 2/3 vastanutest olid naised.

1.2. Vastajate vanus.

Suhteliselt võrdselt on esindatud valimis kõik vanusegrupid. Kõige vähem vastajaid oli üle 70-aastaste inimeste hulgas, kõige rohkem alla 20-aastaste hulgas, sest veebiküsitlusest võtsid innukalt osa gümnaasiumiõpilased. Just nooremate, sealhulgas ka alla 20-aastaste vanusegrupi arvamused on Setomaa kultuuriruumi edasist arengut silmas pidades äärmiselt olulised.

1.3. Vastajate etniline enesemääratlus

59% vastajatest määratles ennast setona, ülejäänud ca` 40% vastajatest mittesetona.

1.4. Põlisus.

Küsimuse eesmärk oli välja selgitada, millal on vastanud Setomaale elama asunud. Seda küsimust pidas väga vajalikuks Setomaa kogukond. Vastajatel oli antud võimalus valida 4 vastusevariandi vahel: 1. ajaloolisel Setomaal kohalik (jaatavalt vastas 65 vastajat); 2. sisserännanu (17 vastajat); 3. viimase viie aasta jooksul nn uus-sisserännanu (4) vastajat; 4. muu (33 vastajat: vanavanemad Setomaal, esivanemad setod, elab Vanal Võromaal, huviline, mujal sündinud seto, abielus setoga, suvekodu Setomaal, sageli Setomaale sattuv, elab Setomaa naabruses, elab Põlvas, elab Järvemaal, uurija, suvitaja, sündinud Setomaal, tööalane suhe Setomaaga vms.).

1.5. Ajalooliselt Setomaalt väljaspool elavad setod

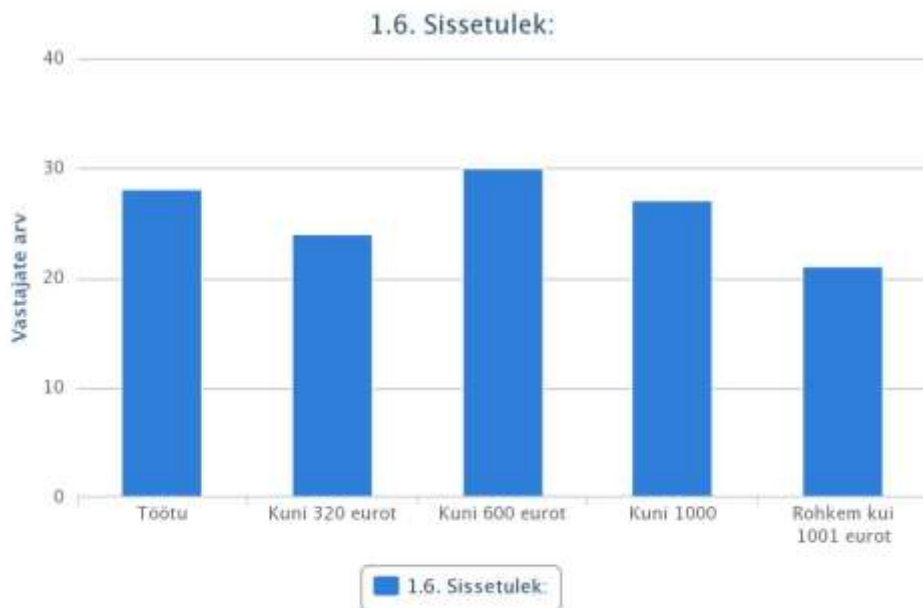
Suuremas setode diasporaa-kogukonnad Tallinnas ja Tartus said

enesestmõistetavalt küsitlusse kaasatud. Jõgeval elavate setode kogukonna esindajaid ei olnud ajapuudusel võimalik kahjuks küsitleda. Pisut üle 20% vastanutest elasid mujal Eestis, mitte ainult Tallinnas ja Tartus. Seega võib väita, et küsitlus hõlmas suhteliselt võrdselt nii ajaloolisel Setomaal elavaid kui mitmel pool mujal Eestis elavaid setode kogukondi. Venemaa territooriumil elavad setod jäid küsitlusest välja.

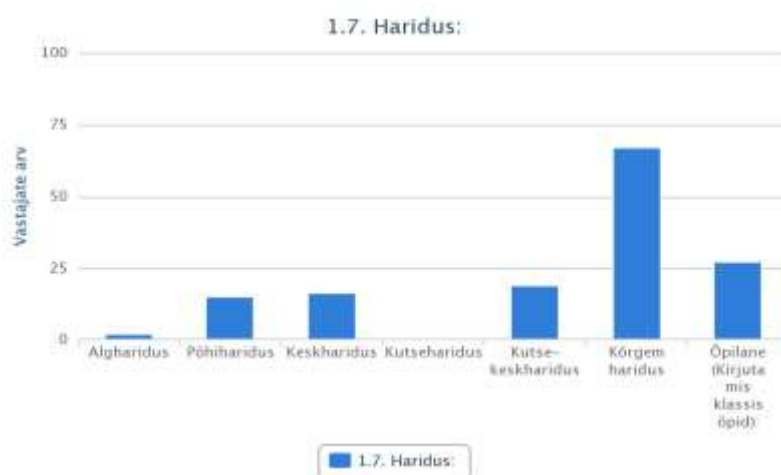
1.6. Sissetulek.

Küsitluse läbiviijatelegi üllatuslikult jagunesid vastajad kuu sissetuleku põhjal suhteliselt võrdsetesse rühmadesse. Veidi enam oli vastajate hulgas inimesi, kes teenivad kuus kuni 600.- eurot, sellele järgnesid inimesed, kes määratlesid endid töötuna. Töötute hulgas on ka ankeedile vastanud õpilased, sest sissetuleku küsimuse puhul puudus küsitlusankeedis eraldi määratlus õpilane/üliõpilane.

1.7. Haridus

Vastajate hulgas oli kõige rohkem inimesi, kellel on kõrgem haridus, sellele järgnevad õpilased, kutse-keskhariduse ning kesk- ja põhiharidusega vastajad. Algharidusega vastajate osakaal valmis ei ole nimetamisväärne. Ainult kutseharidusega inimesed vastajate hulgas puudusid.

2. SETOMAA KULTUURIPROGRAMM (nüüd ja edaspidi lühendatult SKP): ÜLDIST

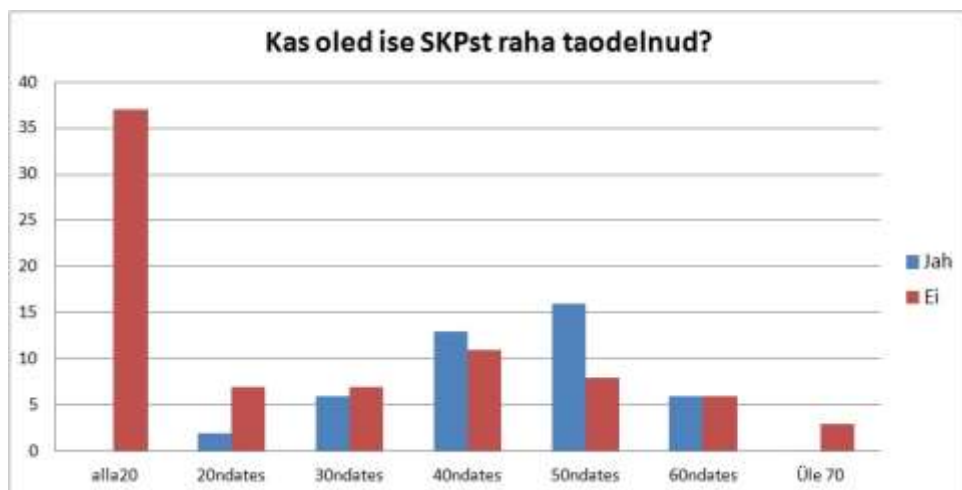
2.1. Kas tead, et riiklikult rahastatav SKP on olemas?

87% vastajate üldarvust väitis teadvat, et SKP on olemas. Tabel illustreerib vastust küsimustele respondentide vanusegruppide lõikes. Selgub, et enamiformeeritud on programmi olemasolust noored alla 20 eluaastat ning 40ndates ja 50ndates eluaastates vastajad. Programmi olemasolust ei tea nooremad generatsioonid, alates 50ndatest eluaastatest vastajate hulgas eitava vastuse andjad puudusid.

2.2 Kas oled SKPst ise raha taotlenud?

75% vastajatest väitis, et nad ise ei ole SKPst raha taotlenud. Kõige rohkem on taotlejaid 40-50-aastaste vastajate hulgas. Programmist pole raha taotlenud ka kuni 20-aastased ja üle 70-aastased vastajad. Esitatud tulpdiaagramm illustreerib vastuseid vanuse lõikes.

1.7.1. Kui tead, et SKP on olemas, kuid pole SKPst raha taotlenud, kirjuta palun, miks?

Alljärgnevalt esitame vastajate kirjalikud kommentaarid ja/või väljavõtted intervjuudest. Sulgudes on toodud vastanute arv. Kui vastuse järel sulgudes number puudub, on tegemist üksikvastusega.

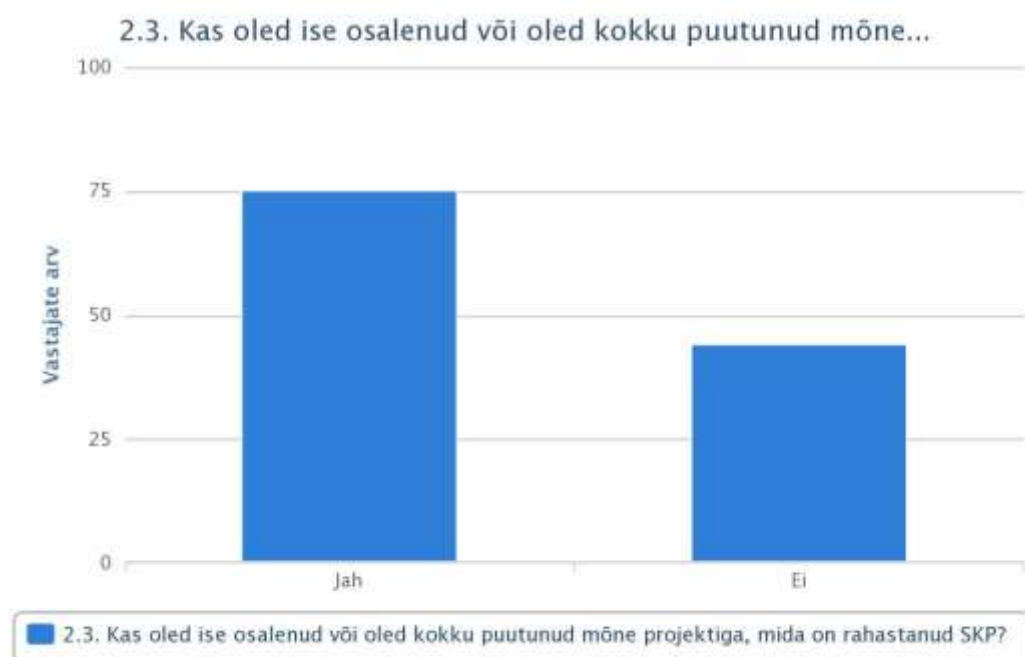
Küsimustele vastanute arv: 49

- Pole selleks vajadust olnud (29)
- Olen taotlenud seltsi liikmena, isiklikult mitte (5)
- Tegelen teiste asjadega (2)
- Alles sain teada, et selline programm eksisteerib. (2)
- Ei tea (2)
- Ei oska
- Pole millegi eest taotleda.
- Ei ole aega olnud
- Tahan hakkama saada toetuseta
- Ei ole olnud abikõlblik taotlus/projekt
- Isiklikult eraisikuna ei ole taotlenud, kuna ei pea seda eetiliseks tegevuseks
- Kasutan teisi rahastamisallikaid; ei taha küsida sealt, kus niigi vähe

- Ise otsustuskogus
- Pole olnud mahti ja ka otsest vajadust. Olen osalenud teiste poolt korraldatud üritustel, mitte niivõrd ise korraldanud. Siiani. Nüüd, kus loime Seto Laste Kooli, on plaanis hakata laste ürituste jaoks raha taotlema.

1.8. Kas oled ise kokku puutunud mõne projektiga, mida on rahastanud SKP?

75% vastajatest väitis, et nad on olnud ka ise seotud mõne projektiga, mis on saanud SKPst rahastatud.

2.3.2. Kui oled ise osalenud või oled kokku puutunud mõne projektiga, mida on rahastanud SKP, siis palun kirjuta, kas toetusest piisas projekti läbiviimiseks?

Küsimusele vastanute arv: 59. Vastused jagunesid järgmiselt: jah (16); ei (16); ei tea (10); enam-vähem (2).

Kommenteeritud vastused:

- Projekti tegevusi on tulnud mitmel korral vähendada, sest toetust pole saanud kõigiks kavandatud tegevusteks.
- Toetuse võiksid olla suuremad. Taotlusi ei ole täies ulatuses planeeritavast kunagi täies mahus rahuldatud.

- Oli neid projekte millest piisas ja neid millele tuli kõikvõimalikke kanaleid mööda juurde taotleda
- Eks projekt tule ikka ellu viia, aga 2000 alguses oli küll rahastus imeväike
- Kuni 2008 piisas, pärast vähendamist ei piisa
- "Peko Helü" toetus oli algul piisav, viimastele numbritele maksab ligi poole juurde
- Kõiki kuludusid SKP rahadega ära ei katnud, kuid saime ilusti hakkama - toetasid ka kohalikud ettevõtted, lisaks omafinantseering
- CD-plaadi väljaandmiseks tuli küsida suures osas lisatoetust mujalt. Leelokoori tegevustoetusest piisas.
- Ürituse toetusest piisas. Tegevustoetusest kollektiividele ENAM EI PIISA
- Üldjoontes oleme leppinud sellega, mida on võimaldatud. Loomulikult on ootus suurem ja ideid, mida ellu viia Setomaa kultuuriliseks edendamiseks on rohkem. Kuid oleme pidanud arvestama programmi vahendite vähesusega
- Üldiselt on raha jäänud aastatega vähemaks. Toetatavate tegevuste hulk on kasvanud ning inflatsioon on vähendanud meetmeraha ostujõudu.
- Seto Instituudi eelarveline rahastus ei vasta vajadustele - katab vaevalt kolmandiku tegevjuhi palgakuludest

2.3.3. Kui toetusest ei piisanud, siis palun kirjuta, kust ja kellelt said lisatoetust? Millises mahus (20%, 30%, 50%)?

Küsimusele vastanud oli 39 inimest. Lisarahastajatena nimetati enam kultuurkapitali, sellele järgens üsna üllatuslikult omaosalus. Sellest võib järeldada, et seto kultuuri edendajad on nõus panustama ka ise, et kavandatud ideid ja kultuuriprojekte ellu viia.

Lisatoetajad:

Kultuurkapital (21)

Omaosalus (11)

Kohalik Omavalitsus (9)

Hasartmängu nõukogu(4)

Sponsorid (3)

Lisatoetuse protsendid:

Üle 50% (8)

20-50% (3)

20-30% (5)

10% (3)

Kommentaariid:

- iga festivaliga kaasneb vähemalt 15 rahastusallikat
- Instituut on kahel viimasel aastal saanud ühekordset toetust otse Riigikogust, mis on võimaldanud katta hädapärased kulud

2.3.4. Kui toetusest ei piisanud, siis palun kirjuta, kas jäi kavandatud projekt seetõttu ellu viimata?

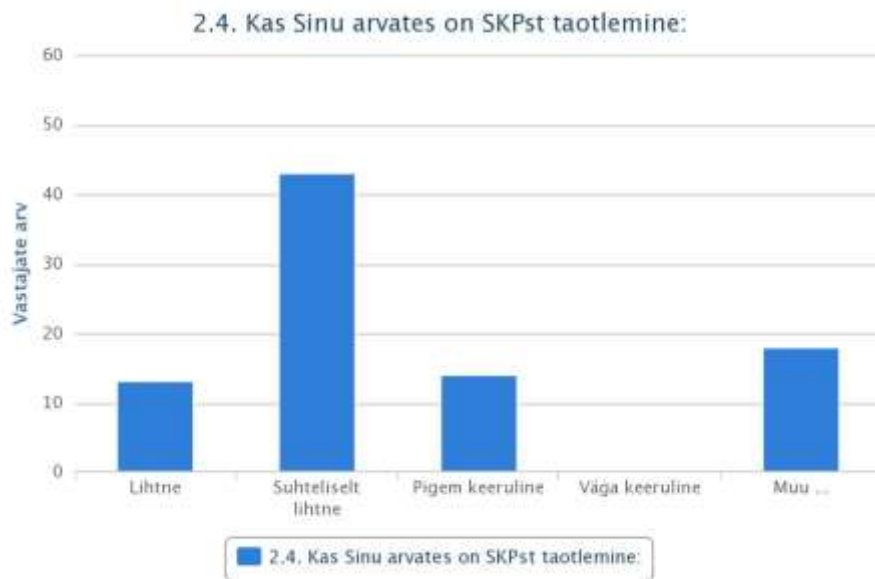
Vastanute sõnul üldjuhul projektid ellu viimata ei jäänud, küll aga kulus projekti elluviimiseks kavandatust rohkem aega.

Küsimustele vastanute arv: 37

- Ei jäänud ellu viimata (15)
- Projekti tegevusi tuli vähendada (projekt sai ellu viidud osaliselt või planeeritust pikema perioodi vältel) (14)
- Projekt jäi ellu viimata (6)
- Ei tea (2)

2.4. Kas sinu arvates on SKPst taotlemine lihtne?

Enamik vastajaid leidis, et SKPst on raha taotlemine suhteliselt lihtne. Tulpdiagramm illustreerib vastajate hinnaguid taotlemise raskusasteme kohta.

2.4.1. Kui taotlemine on pigem keeruline või väga keeruline, palun kirjuta, miks sa nii arvad?

Vastanute arv: 14

Kommentaarid:

- Taotleda saab vaid kord aastas, aga juba peab kirjutama sisse üritus aasta algul aga olukord ju muutub; kui soovisin raha üle viia teise aastasse, siis seda teha ei saanud. (Aga Kulka toetusega saab!)
- Pigem keeruline, sest hindamine igal aastal on erinev ja palju kallutatust
- Raha on raske saada ja soovijaid on palju. (vastajaid 3)
- Paha on, et vaid 1x aastas voor
- Liiga palju tuleb võtta pakkumisi, näiteks CD plaadi väljaandmiseks -tohtu kalkuleerimine, põhjendamine, pikk kirjavahetus hinnapakkujatega jne. Ja tulemus! Tulemus on see, et antakse pisitilluke summa, millega pole õigupoolest midagi peale hakata. Aga SKP nõukogu jagamise põhimõte näib olevat selles, et anname igauhele natuke ja las otsivad ise ülejäänud. Aga koor on ju MTÜ, ise teenib ta väga vähe, inimesed panustavad oma vaba ajaga, et pärimuskultuuri elus hoida. Võiks ju nii olla, et kui mingi koor taotleb plaadi väljaandmiseks raha, vaadatakse üle, millal on viimati selles asjas toetatud. Peaks ju ometi teada olema, et salvestus-, trüki- ja kujundustööd on kallid ja mingit õhku projekti juurde kirjutatud ei ole. Mitte nii, et ühel aastal anname 300 eurot, järgmisel ka 300 ja nii edasi - see on ju narrimine. Kui CD-projekti maksumus on (näiteks) 2200 eurot, siis 300 on ju naeruväärne ühik. Peaks ikka hindama projekti terviklikkust ja toetama ühel aastal üht koori toekama summaga, järgmisel aastal jälle teist koori jne. Sama on ka Seto talumuuseumiga - miks peaks selle rahastus tulema SKP katlast, samahästi võiks see tulla riigieelarve

realt. Ka tegevustoetused kooridele on kõik ühesuurused, sõltumata kooriliikmete hulgast, tegutsemisaktiivsusest ja koori tegutsemiskohast. On ju selge, et 14-liikmeline koor vajab enam kulusid kui 7-8-liikmeline; ja Tallinna koorid sõidavad Setomaale leelo- ja kuningriigi päevadele, sõidavad Radajale, - milline sõidukulu! - aga saavad toetust samavõrra kui Setomaa koorid, kellel vajadust Tallinna sõita ei ole. Värskasse, Võrru, Põlvassse, isegi Petserisse on neil ju sõit odavam, sest ollakse kohapealne seltskond; ruumide rendikulud harjutamiseks ja kogukonna pidude pidamiseks on Tallinnas oluliselt kõrgemad, tasulisi esinemisvõimalusi pole ka märkimisväärselt palju - firmapidusid ei peeta enam esinejatega.

- Tundub, et rahastust saavad pigem teatud kindlate inimeste poolt tehtud projektid, ülejäänud inimeste kallal noritakse rohkem ning summad, mida eraldatakse, on väiksemad.

2.5. Kas sinu arvates on SKP loonud uusi võimalusi Setomaa kultuuri arendamiseks?

Ligi 90% vastajatest oli veendunud, et SKP on loonud uusi võimalusi Setomaa kultuuri arenguks.

2.5.1. Kui JAH, palun kirjuta, milliseid võimalusi.

Vastanute arv: 72

- Võimalus kultuuri üritusi korraldada (20)
- Toetada leelokoore (9)
- Kultuuri arendamine (7)
- Ilmunud erinevad väljaanded (ilukirjandus, CD-plaadid) (5)
- Toetada ajalehte (3)

- Kultuuripärandi talletamine (3)
- Kultuuriprogrammide rakendamiseks (2)
- Toetada muuseumie (2)
- Toetada pärimusteatri (2)

Valik vastanute kommentaare:

- Inimestel on rohkem tegevust. Turiste on rohkem ning seetõttu on asutustel rohkem tulu.
- Hoida toimimas olemasolevaid ettevõtmisi ja võimaldab algatada või muuta olemasolevaid.
- Inimestele on antud rohkem vabadust ideede elluviimiseks.
- Laulukooridele eraldatav toetus on toetanud tegevuse jätkamist, andnud teatud kindlustunde edasise tegevuse kavandamisel. Muude rahastatud projektide asjus (mille osas täpsem info puudub) arvan, et iga summa on oluline. Laulukooride tegevuses on oluline rõivaste ja ehetega seonduv - siia valdkonda võiks lubada raha kulutada. Määratlus - tegevustoetus - võiks anda kooridele praegusest reeglistikust suurema vabaduse ja paindlikkuse seda raha oma tegevusse panustada.
- SKPta ei toimuks setos pooli sündmusi ja ei ilmuks midagi
- Kultuurihuvilised, entusiastid ja teised Setomaa elanikud on saanud võimaluse algatada ja realiseerida oma ideid Setomaa kestmiseks. projektiga on võetud vastutus projektiidee elluviimise eest külas või ülesetomaaliselt. Programm on toetanud erinevate inimeste loovust, loomingut, külade kultuurilist eksperimentimist. On toetanud inimeste ettevõtlukuse kasvu
- Ei oska öelda konkreetselt, aga toetus piirkonnale, mis regionaalses mastaabis kipub ülejäänud riigist maha jääma, aitab korraldada seto kultuuri puudutavaid üritusi, tõmmata rohkem noori kaasa tegutsema jne. Üritustel on aasta aastalt üha rohkem noori ja inimesi, kes teavad, et neil on kaugel seto sugulasi - tulevad ka nüüd juuri otsima.
- Tänu SKP rakendamisele on kasvanud Setomaa tuntus ja populaarsus. Setomaa inimeste eneseväärikus on kasvanud ning setod on uhked oma kuuluvuse, kommete ja rahvariiete üle.
- TEGELEDA seto kultuuriga seotud teemadega nii omakultuuri, teaduse, hariduse jms valdkondades; seda võib käsitleda nii alalhoiu kui ka arendamisena. Spetsiifiliselt ARENDAMISE võimalused on programmis olemas, kuid pole eraldi "segmentina" esile toodud või eelistusena rõhutatud

- LOONUQ OSADÕH TEGEVUISIH JÄREPIDEVUST. SETOMAA AOLEHT, SETOKEELIDSÕ UUDISÕ, TIIDÜSUURINGU, LEELOKOORÕ PÜSÜMINÕ JA MANOTULÕK. SETOSID ÜHENDÄVÄ SETO KULTUURI ÜRITUISI JÄREPIDEVÜS. KIRJASTAMINÕ. PRAKTILISÕLT KÕIK SETO TSÕÕRIKPLAADIQ OMMAQ KOORÕ HINDÄ PUULT VÄLLÄ ANTU.
- Seto kultuur on kogu Eesti kultuuriruumis hästi nähtaval, ilmselt ilma toetuseta paljude valdkondade käsi ei käiks nii hästi (seto pärimuspõhine uuslooming, leelokultuur jms)

2.5.2. Kui SKP ei ole loonud uus võimalusi Setomaa kultuuri arenguks, palun kirjuta, miks sa nii arvad:

Vastanute arv: 9

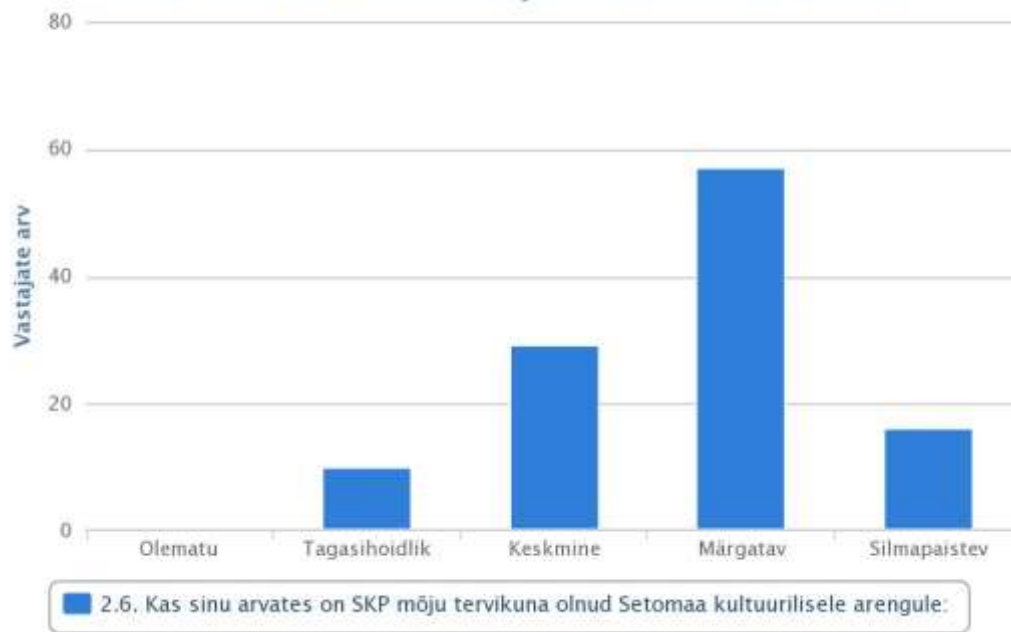
Kommentaarid:

- Ei ole, sest SKP toetab ettevõtmisi, mida peab toetama riigieelarve
- Viimasel ajal on toimunud stagneerimine, sest lõviosa SKP rahast on juba ette ära jaotatud ning vabavooruline osa, kus võiks tulla uusi ideid, on jäänud ahtakeseks. On arusaadav, et olemas olulise kultuuriloolise või kogukondliku väärtusega püsiprojektid, nagu muuseumid, instituut ja ajaleht, kuid juurdunud praktika, kus kõigile leelokoорidele makstakse automaatset tegevustoetust võrdselt, pole eriti tulemuslik. Olen viimasel ajal tähele pannud, et mõned koorid on näiteks jagunenud mees- ja naiskollektiiviks, kuigi varem oli tegu ühe MTÜ-ga ja seeläbi esitanud kaks taotlust programmi. Reaalses elus on see siiski üks seltskond, kes koos käib. Leelokoорide toetamine võiks käia vajaduspõhiselt ning esitatud ideede põhjal, mitte automaatselt.
- Ei saa aru mõistest „võimalusi“. SKP, mis algul oli KultMini-i juures, on pandud Rahvakutuuri keskuse kureerida, aga ega selle tõttu mingeid rahastusvõimalusi pole ju juurde tulnud. Põhjendust ei tea, küllap kulude kokkuhoiu eesmärgil.

2.6. Kas sinu meelest on SKP mõju Setomaa kultuuriruumi arengule olnud silmapaistev, märgatav, keskmine, tagasihoidlik, olematu?

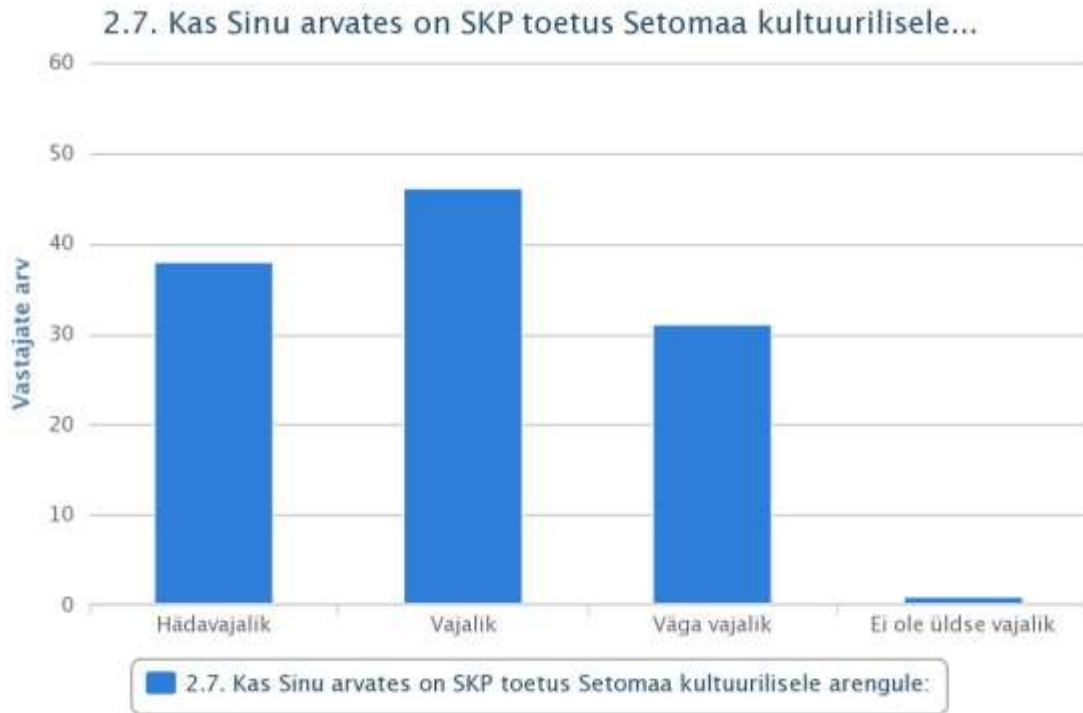
Vastanute arvates on SKP mõju Setomaa kultuuriruumi arengule olnud märgatav või pigem keskmine, mitte silmapaistev ega tagasihoidlik.

2.6. Kas sinu arvates on SKP mõju tervikuna olnud Setomaa...

2.7. Kas sinu arvates on SKP mõju Setomaa kultuuriruumi arengule hädavajalik, väga vajalik, vajalik, ei ole üldse vajalik?

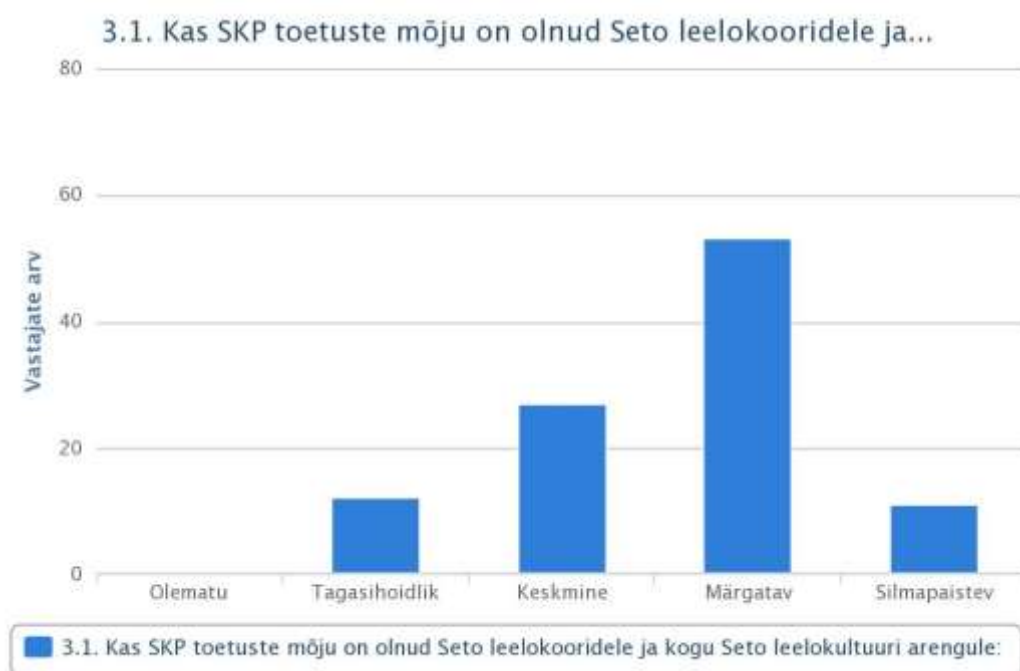
Vastusevariantidest selgus, et programmi peetakse üldiselt vajalikuks. Mõned üksikud vastajad arvasid, et SKPd poleks vaja.

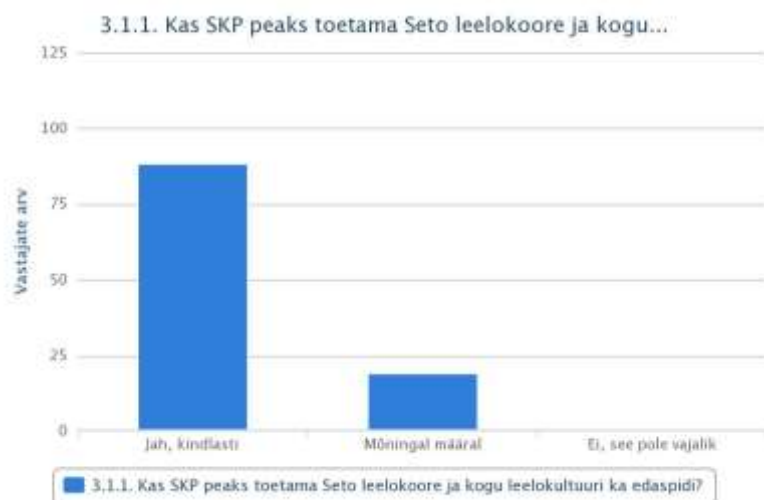
3. SETOMAA KULTUURIPROGRAMM (SKP): VALDKONDADE RAHASTAMINE

3.1. Kas SKP toetuste mõju on olnud Seto leelokoорidele ja kogu Seto leelokultuuri arengule: Olematu, Tagasihoidlik, Keskmine, Märnatav, Silmapaistev?

Programmi mõju hinnati seto leelokoорide arengule domineerivalt märnatavaks või keskmiseks, mitte silmapaistvaks ega ka tagasihoidlikuks.

3.1.1. Kas SKP peaks toetama Seto leelokoore ja kogu leelokultuuri ka edaspidi? Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

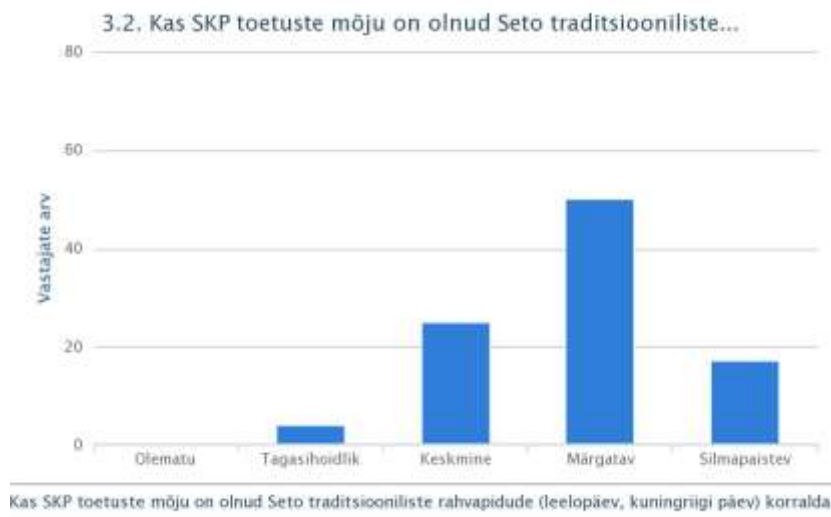

Domineerivalt leiti, et seto leelokoore peaks toetama ka edaspidi. Seda põhjendati järgmiselt:

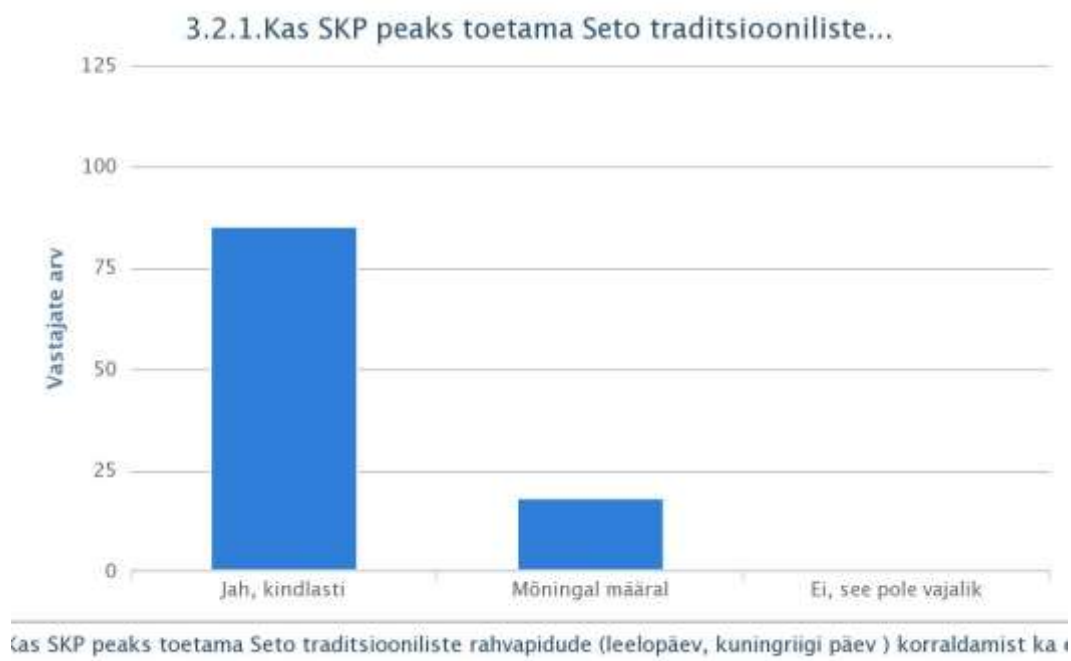
- Transpordikulude katteks (13)
 - Sest muidu kaovad leelokoorid ära (7)
 - Et Seto kultuuri säilitada (5)
 - Et kultuuri arendada (4)
 - Et suurendada nähtavust (4)
 - Rahvariiete ning ehete soetamiseks (3)
-
- Toetus on vajalik, kuid süsteemi tuleks muuta. Toetus on vajalik näiteks lähetuste tarbeks, mis on seto kultuuri positiivse maine kujundamises olulised. Koori igapäevane tegevus võiks toimuda sõltumatult toetusest, küll peaks olema võimalik vajaduspõhine toetus - näiteks kui kooril täitub ümmargune tegutsemisjuubel, siis oleks otstarbekas tunnustada ja toetada koori liikmeid. Oleks otstarbekas tunnustada ja toetada ka silmapaistvaid eestvedajaid ja leelotajaid. Praegune "kõigile võrdselt" süsteem on ebaeftiivne raha laialipuistamine.
 - Seto leelokultuur on kõige märgatavam, silmatorkavam osa seto kultuuris. Leelo arvamine UNESCO kultuuripärandi hulka paneb leelo oskajatele/lauljatele suurema vastutuse laulu hoida, edasi arendada, propageerida. Toetus aitab katta lauluharrastusega seotud teatud kulutusi.
 - Mul on tunne, et leelokooride toetamine on halvasti läbimõeldud. Aktiivsemalt tegutsevatel kooridel jääb raha puudu ja passiivsemad kulutavad kulutamise pärast ja see ei arenda kuidagi leelokultuuri.
 - Sest mis oleks seto kultuur ilma leelota! Just seto mitmehäälne laulutradistioon on UNESCO-s, mitte vöökudumine, õlle- ja handsategu, kurkide hapendamine või sõirakeetmine. Muuseumid on ka toredad, aga leelokultuur on siiski elav kultuur ja kui poleks laulunaisi, ei oleks vaja ei hõbeehteid ega vanu rõivaid. Ainult lauldes pääsevad need mõjule. Laulukultuur hoiab ainsana alles ka seto keelt, sest laulma PEAB seto keeles, rääkima ei pea. Eriti kehtib see järeltulevate põlvede puhul. Leelokultuuri edasikandjaid leelokoore tuleb igati toetada.

3.2. Kas SKP toetuste mõju on olnud Seto traditsiooniliste rahvapidude (leelopäev, kuningriigi päev) korraldamisele: Olematu, Tagasihoidlik, Keskmise, Märnatav, Silmapaistev?

SKP toetuste mõju hinnati seto traditsioonilistele rahvapidudele pigem märnatavaks.

3.2.1. Kas SKP peaks toetama Seto traditsiooniliste rahvapidude (leelopäev, kuningriigi päev) korraldamist ka edaspidi? Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

Vastajad arvasid, et SKP peaks toetama seto traditsioonilisi rahvapidusid ka edaspidi.

Küsimusele, **Palun põhjenda, miks?** vastati järgmiselt:

- Üritused on kulukad ettevõtmised (12)
- Suurendavad nähtavust (9)
- Need peod on Setodele väga olulised (8)
- Et ka tulevikus sellised üritused toimuks! (5)
- Aitavad Seto kultuuri säilitada (5)
- Toetama peaks leelopäevi. Kuningriigipäevad on kujunemas õllesummeri tüüpi palaganiks ja üld-eesti peaks - no näiteks oli viimasel peol mulke ja muidki mitteseotud
- Kuningriigi päev on läinud suure publikuhuvi tõttu omafinantseeringu suunda, ehk kuningriigi toetus võib isegi väheneda.
- 12500 setost elab 75% mujal. Rahvapeod toovad inimesed kokku, suureneb läbikäimine ja eneseteadvus. Tugevnev kultuuriline identiteet ja uhkusetunne. Väga emotsionaalsed üritused.
- Leelopäiv ja Kuningriik on võimsad ettevõtmised, mis aitavad ärgsana hoida Seto identiteeti. See toetab tugevalt ka eestlaste isamaalisust ja õpetab austama väiksemat.

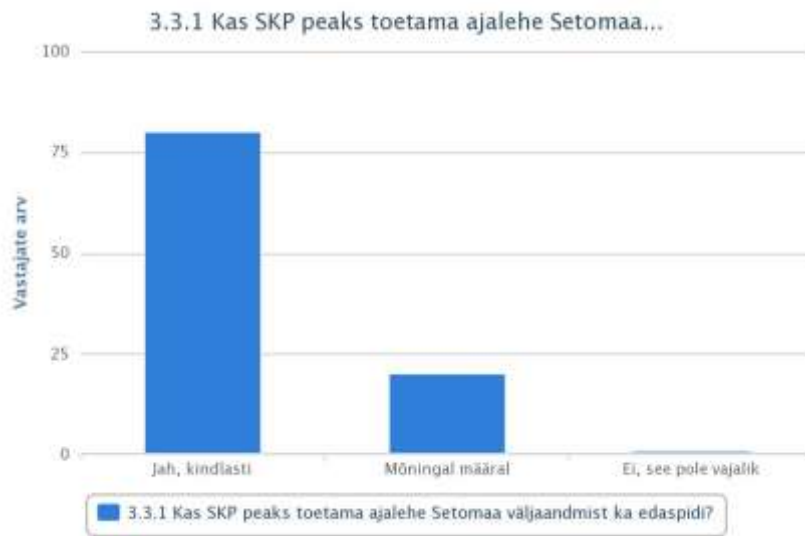
3.3. Kas SKP toetuste mõju on olnud ajalehe Setomaa väljaandmisele: Olematu, Tagasihoidlik, Keskmise, Märnatav, Silmapaistev?

Vatajd hindasid SKP mõju ajalehe Setomaa väljaandmisele suuremalt jaolt märnatavaks või keskmiseks.

3.3.1 Kas SKP peaks toetama ajalehe Setomaa väljaandmist ka edaspidi?

Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks?

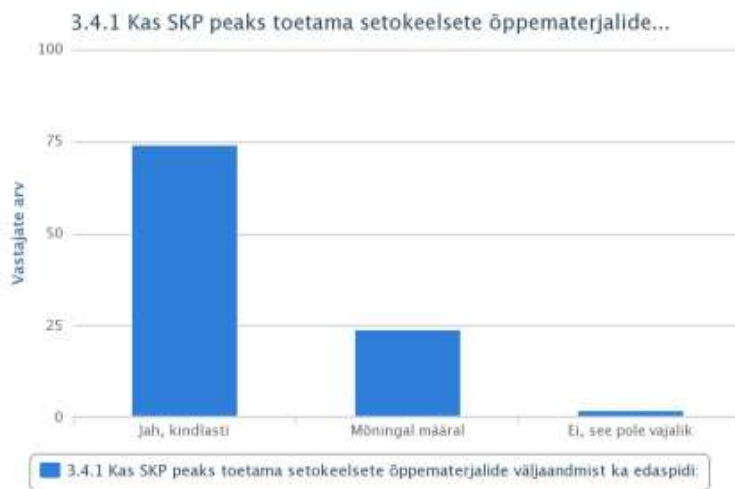
Küsimusele **Palun põhjenda, miks?**, anti järgmised vastused.

- Hea informatsiooni allikas kõigile (ka Setomaalt väljaspool elavatele setodele) (16)
- Ilma toetuseta lehe ilmumine lõppeks (10)
- Vajalik kogukonnale (9)
- Suurendab nähtavust (3)
- Keele säilimiseks (2)
- Pärast pensionäri soodustuse kadumist pole ma seda enam tellinud (2)
- Lehe toetus on nii suur, et tekib küsitavusi, miks on kulud nii suured. Samas on seto keel seal vigane aga ometi on lausa kaks keeleteimetajat. On näha kiirustamise ja lohakuse märke
- Ajalehe materjalist saab mingil hetkel ajalugu.
- Leht on ainus kaasaja sündmusi kajastav omakeelne kirjasõna, mis käib kaasas keele arenguga, muutub ajaga. Seeläbi on hea pilt hetkeseisust.
- Ajaleht on sisult paranenud, kuid hõreda ilmumistsükli tõttu pole piisavalt operatiivne. Paistab, et peatoimetaja koormatus ERR korrespondendina on mõjunud ka lehele - see kipub muutuma tõeliseks niššileheks. Punnitatud (või etttekirjutatud!) püüd avaldada lugusid AINULT seto keeles, mida loevad vähesed, viib selleni, et lehele ei leidu enam lugejaid. Setomaa ajaleht ei pea olema seto keele õpetaja, selleks olgu muud vahendid, mis tehakse koolidele. Setodele endilegi ei ole harjumuspärane seto keeles lugeda, ainult vähestel on oskus seto keeles kirjutada. Aga Setomaa uudised oleks huvitavad ka teistel lugemiseks. Pealegi on ajalehe seto keel mingi omalaadne segapuder eri nulkades kasutusel olnud väljenditest. Isegi vanad seto

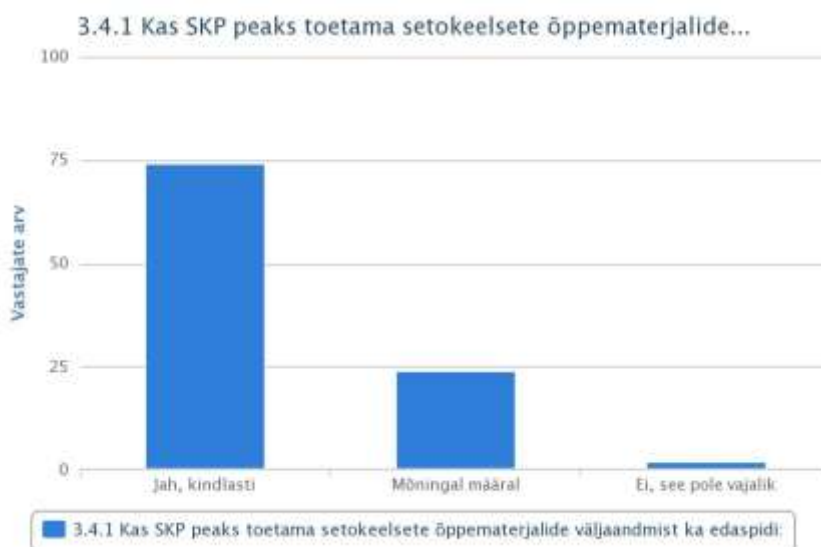
naised ütlevad, et harjumuspäratu on lugeda ja hea kui ühegi loo jõuab ära lugeda, rohkem ei suuda. Aga kuna omakeelne leht peaks ikkagi olema, siis võiks paberlehe tiraazi vähendada. Loetavuse suurendamiseks võiks arvestada digilehega, mis on nii eesti kui seto keeles. Võib olla õpib noor seto soost inimene niimoodi palju paremini ka keelest aru saama, kui kaks keelt on võrrelda.

- Leht peaks suutma end isemajandada. Samuti võiks rohkem materjali olla veebiväljaandes.

3.4. Kas SKP toetuste mõju on olnud setokeelsete õppematerjalide väljaandmisele Olematu, Tagasihoidlik, Keskmine, Märnatav, Silmapaistev?

3.4.1 Kas SKP peaks toetama setokeelsete õppematerjalide väljaandmist ka edaspidi: Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

Palun põhjenda, miks.

Vastanute arv: 59

Valik vastuseid:

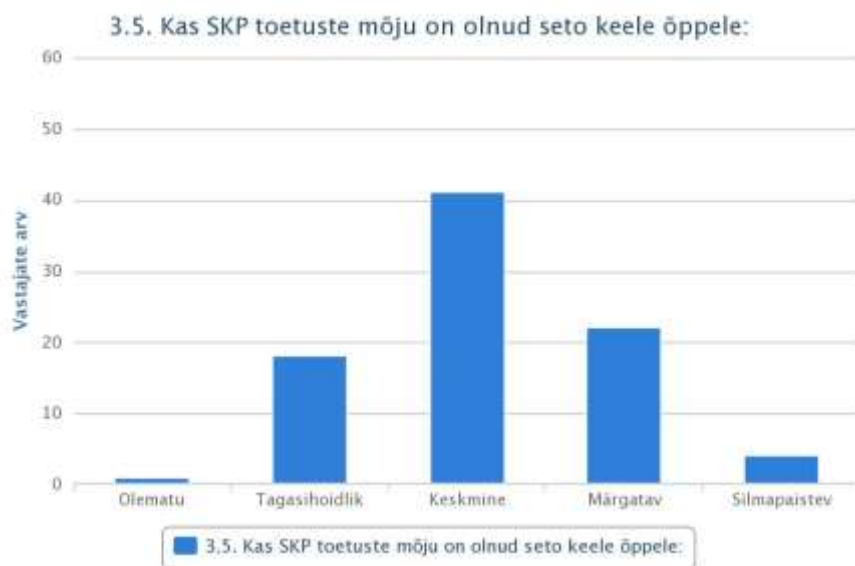
- Et noorem generatsioon saaks keelt ja kultuuri õppida (18)
- Õppematerjale võiks olla rohkem (8)
- Aitab elus hoida seto keelt ja kultuuri (6)
- Väljaandmise omahind väga kõrge (3)

Valik kommentaare:

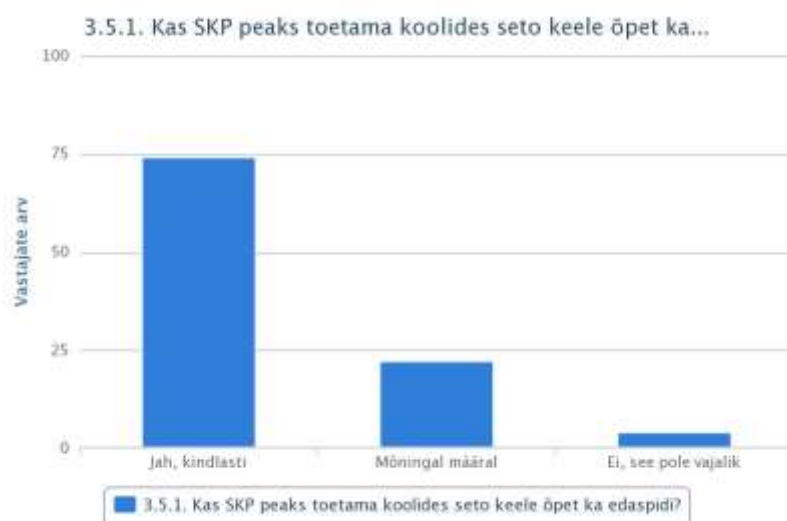
- Las seda toetab haridusministeerium. Õppematerjalide asemel korraldatagu parem keelelaager, kuhu kutsutakse seto keelt korralikul tasemel kõnelevaid õpetajaid. Keelt õpin ikka keelekeskkonnas
- Väga tarvilik, kuid palju on veel teha. Oluline on just järjepidevus ning toetuseta seda saavutada ei saa. Need annavad hea kogemuse kohalikule õpetajale. Vajalik on väljaanne, kus on paralleelselt seto ja vene keel.
- Õigus haridusele - haridus on tasuta
- Aastatega olen muretsenud endale mitmeid setokeelseid õppematerjale ning see on minu kui Setomaalt väljaspool elava seto jaoks väga oluline, et tulevikus saan ka oma lastele tutvustada nende pinnal seto kultuuri ja keelt.
- Praegu on hetk, kus *native speakerid* on vanaemade vanused ja saabumas on murdepunkt, kus iga-aastaga jääb loomuldasa oskajaid vähemaks ja on vaja õppematerjali, mille abil lastele keelt ja kultuuri õpetada.

3.5. Kas SKP toetuste mõju on olnud seto keele õppele olnud: Olematu, Tagasihoidlik, Keskmise, Märnatav, Silmapaistev

Vastajad hindasid SKP mõju seto keele õppele keskmiseks.

3.5.1. Kas SKP peaks toetama koolides seto keele õpet ka edaspidi?: Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

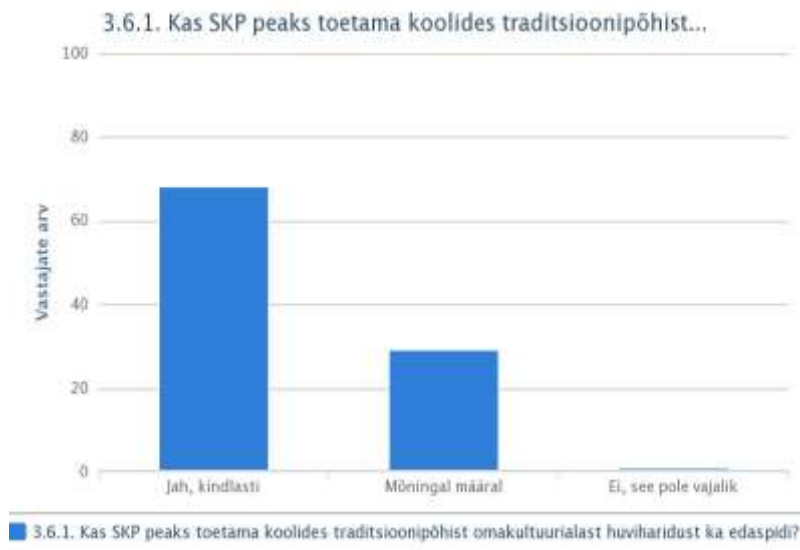

3.6. Kas SKP toetuste mõju on olnud omakultuurialasele huviharidusele: Olematu, Tagasihoidlik, Keskmise, Märnatav, Silmapaistev

Vastajad hindasid SKP mõju omakultuurialasele huviharidusele keskmiseks.

3.6.1. Kas SKP peaks toetama koolides traditsioonipõhist omakultuurialast huviharidust ka edaspidi?: Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

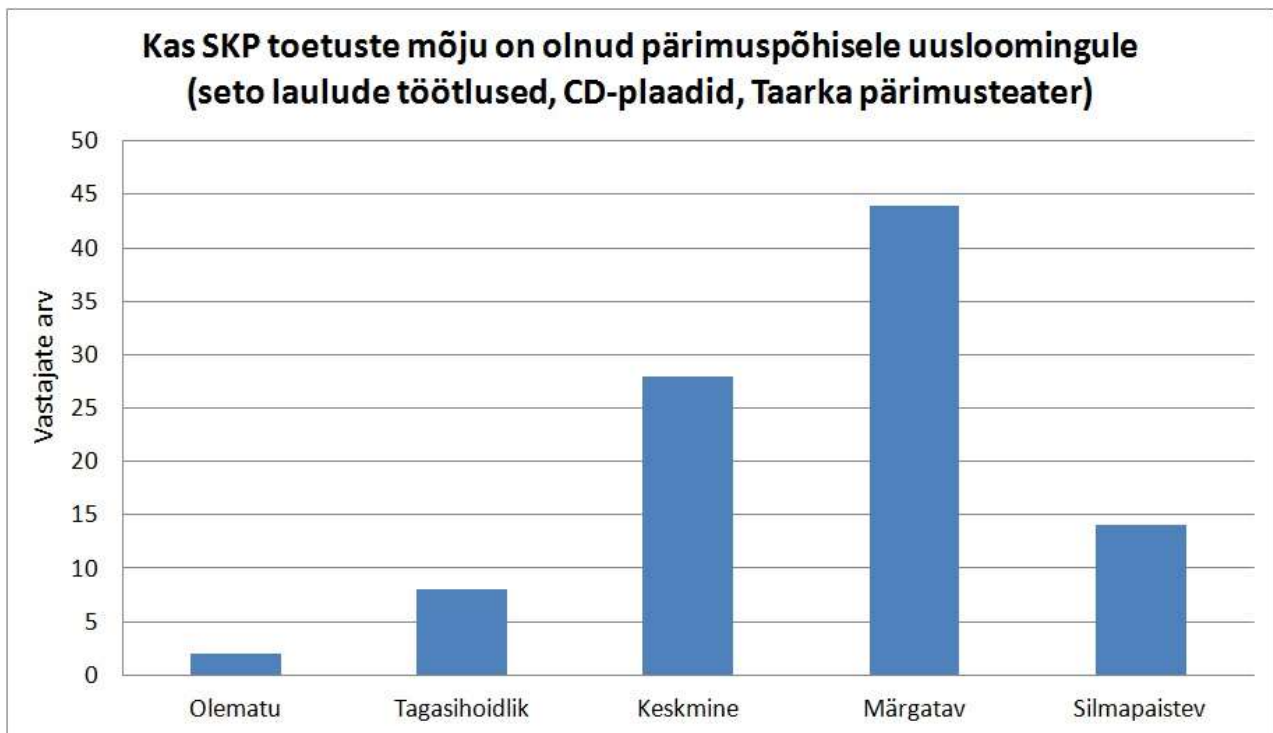
Vastajate kommentaarid, miks peaks kultuuriprogramm rahastama setokeelsest huviharidust ka edaspidi. Üllatuslikult leidis üksikuid vastajaid, kes väitsid, et ei tea, mis on huviharidus. Samuti väitsid üksikud õpilased, et nad soovivad saada koolis osas setokeelsest huviharidusest.

Vastanute arv: 41

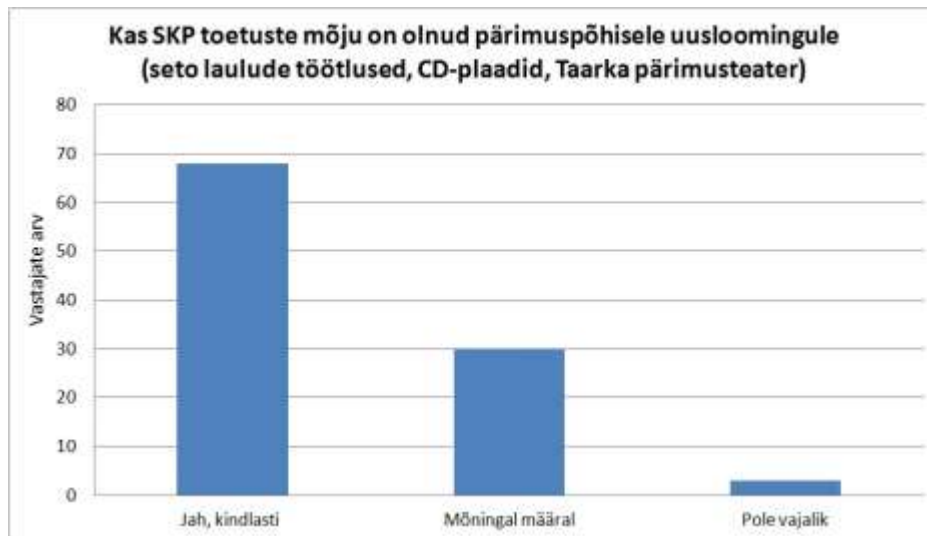
- Traditsioonide säilitamiseks (8)
- Et kaasata rohkem lapsi, kes tahaks tegeleda Seto kultuuriga (5)
- Ei oska vastata, kuna ei tea mis on huviharidus (3)
- On näiteks seto pillide mängima õppimine, laulude ja tantsude õppimine, siis peaks kindlasti toetama.
- Sest olen õpilane ja sooviks seda
- Kes soovib, kellel on huvi, sellel peab olema võimalus Setomaa pinnal omakultuurialast huviharidust koolis saada!
- Nii tekib inimestel suurem huvi seto kultuuri vastu

3.7. Kas SKP toetuste mõju on olnud pärimuspõhist uusloomingule (seto laulude töötled, CD-plaadid, Taarka pärimusteater): Olematu, Tagasihoidlik, Keskmise, Märkatav, Silmapaistev.

Vastajd hindasid SKP toetuse pärimuspõhisele uudisloomingule märkatavaks.

3.7.1. Kas SKP peaks toetama pärimuspõhist uusloomingut (seto laulude töötled, CD-plaadid, Taarka pärimusteater) ka edaspidi?: Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

Vastanute arv: 44

Seto kultuuri säilitamiseks ja jäädvustamiseks (8)

Noorte kaasamiseks (6)

Suurendamaks nähtavust ja huvi (5)

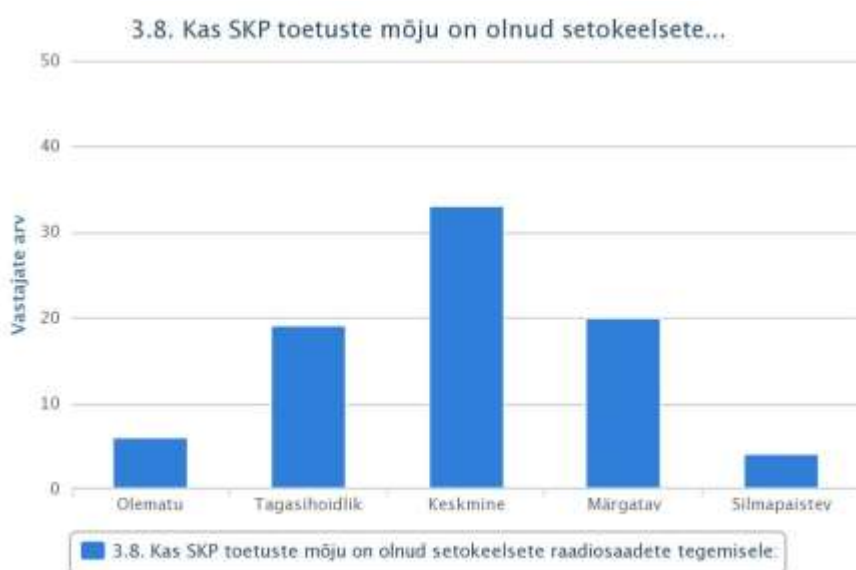
Vastaajate kommentaarid:

- SKP-st suure osa neelavad ära seto muuseum ja seto ajaleht, seto kultuuril põhinev loometöö saab toetust napilt
- Seto kultuur oleks muidu hulga vaesem, nii on arengus ja mitmekihilisem.
- Pärimuspõhine uuslooming - etendused, helikandjad - on märgatav, sellest kuuleb, kirjutatakse, olen käinud vaatamas/kuulamas. Kuivõrd on see nii tänu SKPle, ja kuivõrd harrastajate oma ettevõtlikkusele ja soovile asjaga tegelda - ei oska arvata, sest ei tea, missuguste summadega ja keda SKP toetab/on toetanud. Küsimuse püstitus lubab oletada, et toetus on olemas, samas ei julge vastajana väita, et uusloomingu kasv ja märgatavus on just SKP teene.
- Mul on tunne, et näiteks CD-plaatide väljaandmisel ei tehta sisulisi otsuseid vaid antakse kõigile võrdselt, olenemata väljaande sisukusest või olulisusest.
- Pärimust tuleb siduda kaasajaga

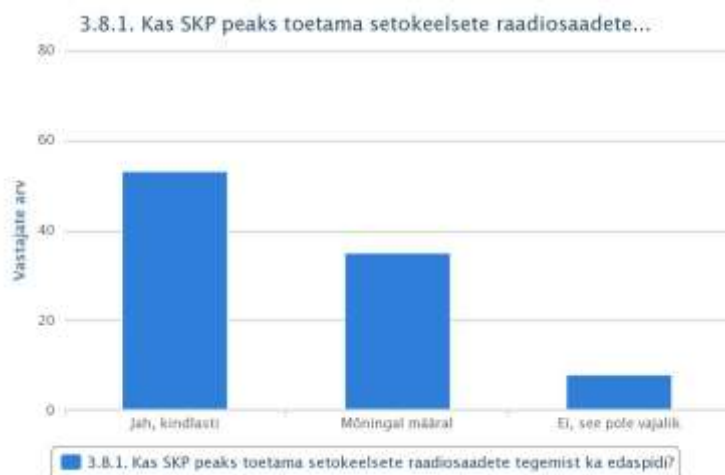
- Ilma uusloominguta ei ole kultuur elav

3.8. Kas SKP toetuste mõju on olnud setokeelse raadiosaadete tegemisele tegevusele Olematu, Tagasihoidlik, Keskmise, Märnatav, Silmapaistev?

Vastatajd hindasid SKP toetuse mõju setokeelsetele raadiosaadetele üldiselt pigem keskmiseks.

3.8.1. Kas SKP peaks toetama setokeelse raadiosaadete tegemist ka edaspidi? Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

Palun põhjenda, miks.

Vastanute arv: 38

Levinuimad vastused:

Pole kunagi kuulnud (6)

Keele säilimiseks (5)

Saadet kuulavad ka setod, kes elavad väljaspool setomaad (4)

Huvitav ja hea kuulata (4)

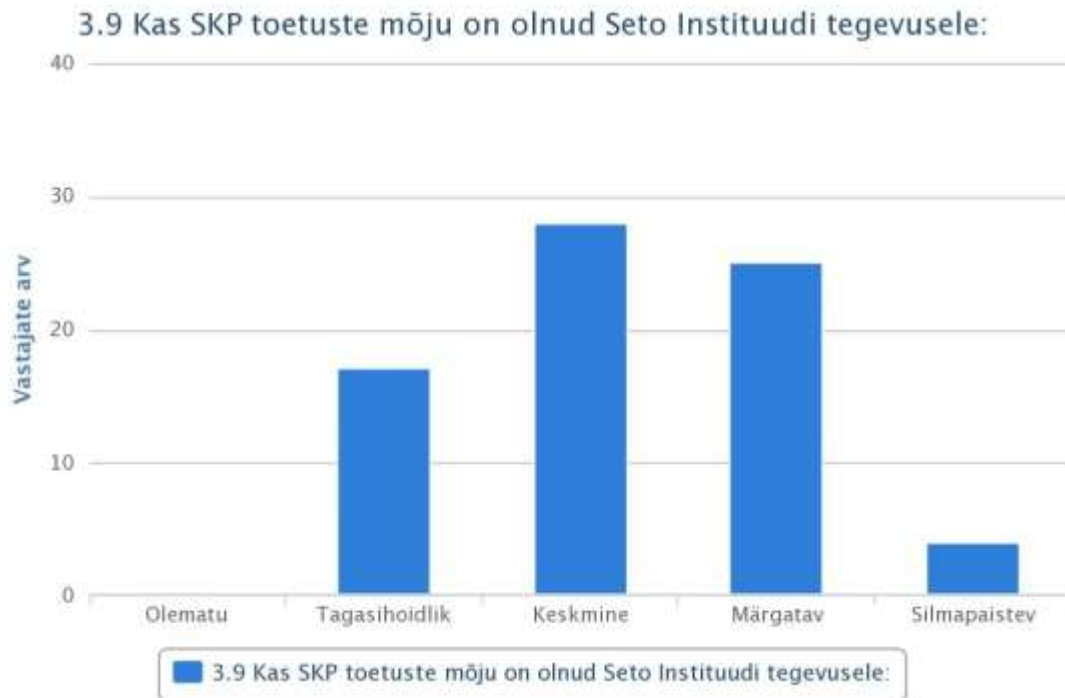
Igal rahval võiks olla oma raadiosaade (2)

Vastajate kommentaarid:

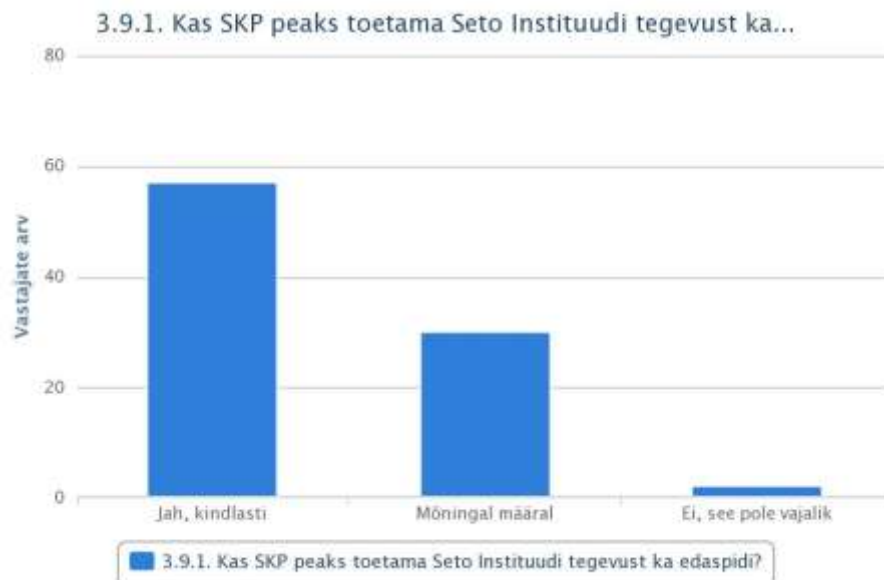
- Rahvusringhääling leidku selleks raha, miks peab toetama SKP. Kas kihnukeelseid saateid siis ERR ei toeta või.
- Seto rahva tegevuse kajastamine / välismaailmale teadaandmine on tähtis. Setod on olemas, ka teised rahvad kuulevad
- Selle raha toel on tekkinud 15 aastat järjepidemust - nendest 7 ollakse juba rahvusringhäälinus, mitte ainult kohalik. Seob setosid eri paigus.
- Võimaldab setomaad ka väljapoole näidata
- Meedias olemine on üks tänapäeva vajadusi ja oluline kultuuri tutvustamisel

3.9 Kas SKP toetuste mõju on olnud Seto instituudi tegevusele Olematu, Tagasihoidlik, Keskmine, Märnatav, Silmapaistev?

Väärilb märkimist, et üsna palju vastajaid pidas toetust Seto instituudile tagasihoidlikuks.

3.9.1. Kas SKP peaks toetama **Seto instituudi** tegevust ka edaspidi? Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

Palun põhjenda, miks.

Vastanute arv: 25

Levinuimad vastused:

Instituudi säilimiseks (3)

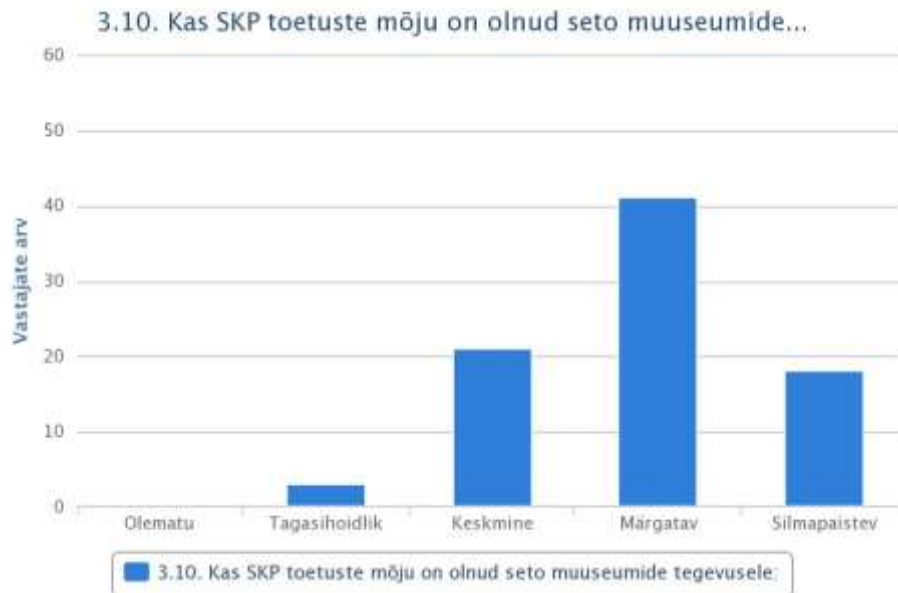
Pole instituudist kuulnudki (2)

Vastajate kommentaarid:

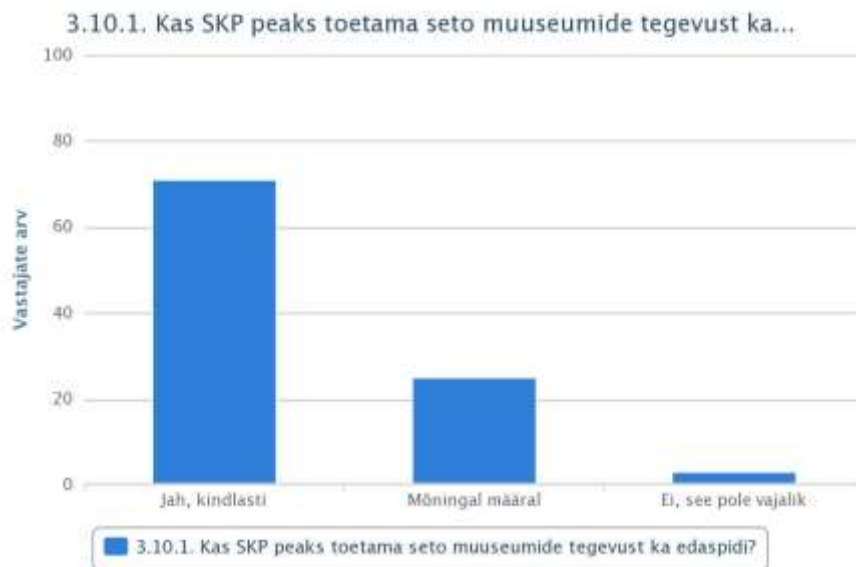
- Et traditsioonid püsiks.
- Nii sünnivad uued ideed ja mõtted
- Loodaks, et Instituudist kui teadusasutusest on kasu laiemale ringile
- Vajalik on vahelüli setomaa ja professionaalsete teadusasutuste vahele. Soodustab setomaa uuringuid, välitöid. Toob tööd tagasi kogukonda.
- Seto Instituut võiks veel rohkem silma paista ja tegevust laiendada.
- Instituut oma olemuselt on suurim kultuurikandja
- Seto Instituut on keskne asutus, mis koordineerib setokeelset kirjastamist, Setomaaga seotud teadusuuringuid, pärimuskultuuri õpet, muuseumivaldkonda ja muud taolist. Instituut on ka koht, kust õpetajad ja giidid, kultuuri vahendajad, saavad vajalikku informatsiooni.
- Instituut ei saa tegutseda projektipõhiselt, vaid vajab tagatud miinimumrahastust, mis tagaks tegevjuhi palga ja hädapärased majanduskulud

3.10. Kas SKP toetuste mõju on olnud Setomaal asuvate muuseumide tegevusele Olematu, Tagasihoidlik, Keskmise, Märnatav, Silmapaistev ?

On tähelepanuväärne, et SKP toetust hinnati märnatavaks just muuseumide rahastamise osas. Ilmselt on muuseumide tegevus Setomaal keskmisest rohkem märnatav.

3.10.1. Kas SKP peaks toetama Setomaal asuvate muuseumide tegevust ka edaspidi? Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

Palun põhjenda, miks.

Vastanute arv: 42

Seto kultuuri säilitamiseks (8)

Muuseumide toetuseks peaksid olema ka teised rahastusallikad (7)

Ilma toetuseta muuseumid ei püsiks (6)

Setode tutvustamiseks välismaailmale (6)

Vastajate kommentaarid:

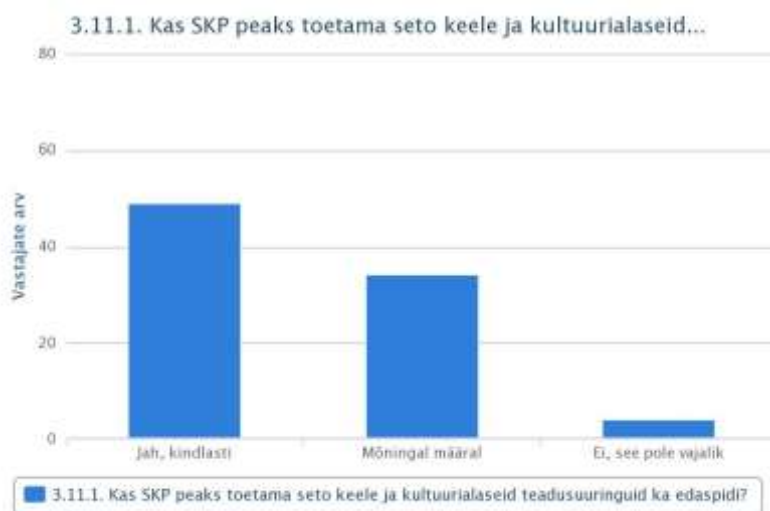
- Ei pea toetama muuseumide, aga muuseumitöötjad võiksid projekte kirjutada ühekordseteks ettevõtmisteks, nii nagu peavad seda tegema kultuuritöötajad, koorijuhid
- Paljud näitused, üritused, tegevused oleksid olemata, kogud tagasihoidlikud
- Peaks, aga enam peaks toetama KOV. Kultuuri tuleb toetada, aga praegu läheb muuseumidele lõviosa.

3.11. Kas SKP toetuste mõju on olnud Seto keele ja kultuurialastele teadusuuringutele Olematu, Tagasihoidlik, Keskmise, Märnatav, Silmapaistev.

Vastajad hindasid mõju keskmiseks. Väärrib märkimist, et väike osa vastajaid hindas selle koguni olematuks.

3.11. 1. Kas SKP peaks toetama Seto keele ja kultuurialaseid teadusuuringuid ka edaspidi? Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

Palun põhjenda, miks.

Vastanute arv: 26

Levinuimad vastused:

Teadusuuringutel võiks olla teisi rahastusallikaid (5)

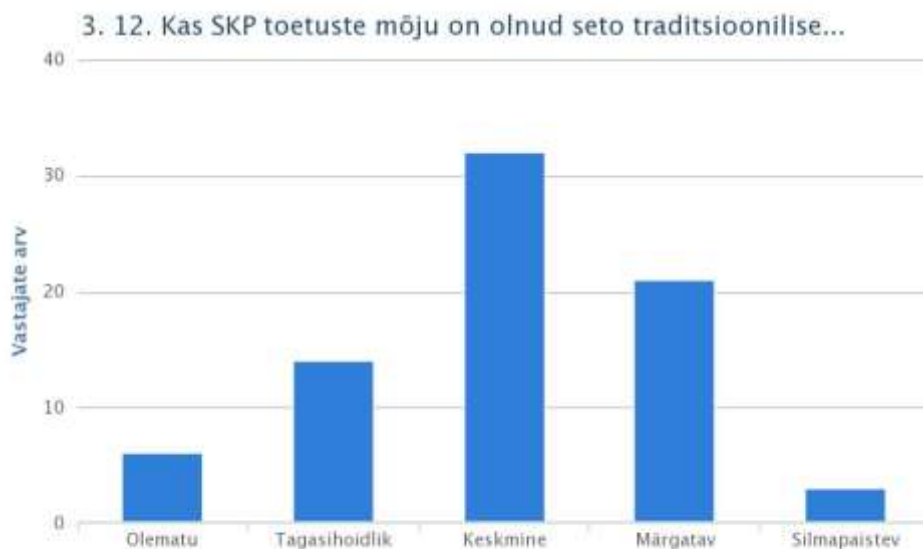
Ajaloo uurimine on tähtis (3)

Vastajate kommentaarid:

- Miks ainult keele ja kultuurialaseid. Miks mitte sotsiaalalaseid. Keeleuuringutega on juba lootusetult hiljaks jäädud, sest Ida-Setomaale pole jäänud enam setosidki peaaegu
- Oleks huvitav.
- Et suurendad teadmisi seto rahva kohta.
- Teadusprojektideks eraldatud raha pole piisav, samas aga on näiteks Kirjandusmuuseumis ERA-s hulgaliselt digiteerimata salvestusi, mille helikvaliteet aja jooksul halveneb. Aga tööd teevad ju asjatundjad, kuid põhitöö kõrvalt on raske selllega valmis jõuda. Uurijaid jätkuks ka muude valdkondade uurimiseks, kuid enamasti ei jää uurimistöö mitte oskuste, vaid rahaliste võimaluste puudumise taha. Selleks, et sõita küsitulema informante või teha arheoloogilisi kaevamisi, on tarvis teha kulutusi sõitudele, majutusele jne.
- Vähesese raha tingimustes peaks olema eelistus reaalse eluga seotud ideede realiseerimisel
- Teadusuuringud on vajalikud, et saada aimu kultuurilise arengu tendentsidest

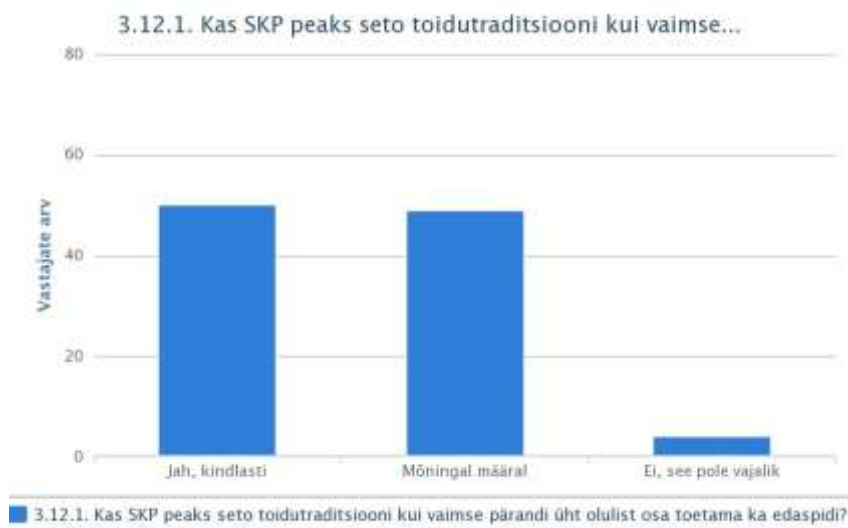
3. 12. **Kas SKP toetuste mõju on olnud Seto traditsioonilise toidu kui vaimse pärandi olulise osa tunnustamisele:** Olematu, Tagasihoidlik, Keskmine, Märगतav, Silmapaistev.

Vastajad hindasid SKP mõju Setomaa traditsioonilisele toidukultuurile keskmiseks. Üsna suur osa vastajaid leidis, et see on olematu. See on neid väheseid valdkondi, kus märgiti, et SKP toetus on olnud olematu.

12. Kas SKP toetuste mõju on olnud seto traditsioonilise toidu kui vaimse pärandi olulise osa tunnustam

3.12.1. Kas SKP peaks Seto toidutraditsiooni kui vaimse pärandi üht olulist osa toetama ka edaspidi? Jah, kindlasti; Mõningal määral; Ei, see pole vajalik. Palun põhjenda, miks.

Palun põhjenda, miks.

Vastanute arv: 35

Seto köök on ka pärimus, mis vajab hoidmist (15)

Vastajate kommentaarid:

- Peaks küll aga ei kujuta ette millist tegevust saab toetada. Senised projektid ju toiduainete ostmist ei soosi. Kui tahadki mõnel peol sõira pakkuda, siis kohe ei ole see enam projektkõlbulik kulu. Miks küll. Seto toit on osa seto kultuurist ja seda peab laiemalt tutvustama
- Rohkem võiks olla setokeelseid kokaraamatuid
- Toidu valmistamine ei ole mingi vaimne pärand. Näiteks raamar "Seto köök" on mingi bullshit, seto toidukultuur on vaid ettekääne seal, et järjekordne bestseller välja anda täiendamaks kulinaaria kirjandusriiuli kilomeetrite pikkust rida.
- Selleks, et praegune põlvkond ei unustaks vanu seto toite, õpiks neid tegema
- Ka see on ikkagi eluline, eripära tutvustamine
- On tunda aga võiks rohkem välja paista. Mis tehtud, mis teksil
- Selle jaoks peavad olema teised rahastusallikad, sest kurnab SKP-d

- Antud tegevust saab määratleda ettevõtluse ja kasumlikkusega, millelt saadakse osa tulust
- Toit on kommerts ja hangib oma vahendid ise. Pole mõtet toetada valdkondi, kus erakapital hakkama saab. Iga projektitaotlus on eriline ja tahab eraldi otsustamist
- Ei ole seni tehtuda ega toetuste suurusega kursis, aga tahaksin näiteks isegi õppida seto toitute tegemist - jällegi pealinnas on see keeruline, ometi elab juba enamik setodest väljaspool tegelikku Setomaad

4. SKP JA SETO KULTUURI JÄRJEPIDEVUS

4.1. Palun reastage 10 -1, milliseid tegevusi peaks SKP toetama kõigepealt? Kõikidele loetelus nimetatud tegevustele ei ole vaja punkte anda, valige palun välja 10 olulisemat ja pange need tähtsuse järgi kahanevas järjestuses pingritta (10-9-8-jne).

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

1. Seto leelo, leelokoorid (leelopargid)
2. Leelopäev
3. Leelokooride (leeloparkide) koostegevus(ed)
4. Kuningiriigi päev
5. Setokeelne ajaleht
6. Setokeelne raadio
7. Seto keele õpe koolides
8. Seto pärimuskultuuri õpe koolides ja huviringides
9. Setokeelsete õppematerjalide koostamine ja väljaandmine
10. Seto Instituudi tegevus
11. Seto keele ja kultuuri teadusuuringud
12. Seto muuseumide toetamine

13. Seto pulm

Esimesed 10 olulisemat valdkonda, mida tuleks tulevikus kindlasti toetada, moodustusid küsitluse põhjal järgmiselt:

Seto leelokoorid (keskmine hinne 7,5); kuningriigi päev (6,8); seto pärimuskultuuri õpe (6,5); eelopäev (6,4); seto keele õpe (6,2); setokeelne ajaleht (6,1); seto instituudi tegevus (6,0); leelokooride koostegevus (6,0); teadusuuringud (5, 9); setokeelsed õppematerjalid (5, 7).

Teatud mõttes on tähelepanuväärne, et nõ liidrit ei selgunud – kõrgeim keskmine hinne 7,5 on siiski suhteliselt madadal.

Uuringu lühikokkuvõte

Üsna üksmeelselt hinnati kultuuriprogrammi mõju oluliseks ning rõhutati, et ilma programmist eraldatud rahalise toetuseta ei oleks kultuuriline areng Setomaal selline, nagu ta hetkel on. Programmi jätkumist peetakse domineerivalt vajalikuks või koguni hädavajalikuks.

Vastajate hoiakuid ja arvamusi peegeldavad kommentaarid. On tähelepanuväärne, et korduvalt rõhutati (seda nii leelokooride liikmete kui ka teiste vastajate poolt), et leelokooride toetus ei tohiks olla võrdne, vaid diferentseeritud, see peaks sõltuma leelokooride tegevusaktiivsusest ja panusest leelokultuuride arengusse. On tähelepanuväärne, et leelokoorides nähakse ka seto keele järjepidevuse garanti.

Paistab silma, et SKP taotlejate aktiivsus on seotud 40.- 50. aastates inimestega, kes on teinud kaasa nn võro-seto liikumise. Seto kultuuri järjepidevuse huvides on kaasata aktiivsesse tegevusse ka nooremaid põlvkondi. Samuti paistis uuringust silma, et mehed on vähemaktiivsemad kui naised ning nii mõnelgi juhul olid mittesetod seto kultuuri arendamise ja rahastamise küsimuses pigem postitiivsemalt meelestatud.

Ettepanekud järgmiseks programmiperioodiks

1. Seto leelokooride (kuid ka muuseumide ning setokeelse uusloomigu)

toetamisel ei oleks mõistlik lähtuda võrdse toetamise printsiibist, vaid toetuse määramisel tuleks hinnata nende tegevusaktiivsust ja panust seto leelo kui seto kultuuripärandi ühe alamvaldkonna rikastamisse.

2. Setomaa kogukonda tuleb rohkem teavitada riikliku programmi olemasolust (nt ajalehes Setomaa võiks pärast taotlusvooru loetleda, kes said SKP-st toetust ja mis tegevusteks vms).
3. Kurdetakse, et nn vabavooru taotluste jaoks ei jätku raha, et toetatakse teatud kindlaid tegevusi, uued ideed ei pääse pildile.
4. Ajalehe Setomaa küsimus vajaks seto kogukonna laiemat arutelu. Lehte peetakse vajalikuks, kuid ajalehele on silmatorkavalt palju etteheiteid (ilmumissagedus, keel jms).
5. Seto keele ja kultuuri õppimisel soovitakse lisaks ka keelelaagreid. Sellest lähtuvalt võiks uues programmis leida rohkem võimalusi seto keele ja kultuuri aktiivõppe rahastamiseks. On tähelepanuväärne, et noored vastajad soovivad seto keele õpet koolides.
6. SKP võiks panna preemiaid välja õpetajatele, kes tegelevad seto keele ja kultuuri õpetamisega või tunnustada neid inimesi, kes tegelevad seto kultuuripärandi rikastamisega.

Uuringu tulemuste ja ettepanekute arutelu kogukonna esindajatega

Uuringu tulemuste igakülgne arutelu on Setomaa kogukonna esindajate ja rahastajatega hädavajalik. See võiks toimuda kindlasti enne uue programmi taotlusvooru avamist.

Kindlasti oleks vaja võrrelda küsitluse tulemusi reaalse rahastamisega.

Setomaa kultuuriprogrammi mõju hindamise uuringu baasil on Tuuli Piirsalul plaanis kirjutada põhjalik bakalaureusetöö (valmib 2014), mille tulemused tehakse paber kandjal kättesaadavaks kõigile koostööpartneritele ja võimalikele huvilistele.

